



SATAKUNNAN *matkailun* KASVUOHJELMA 2030



LUO OMA
elämäksesi
SATAKUNNASSA



SATAKUNTALIITTO

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	3
Lähtökohdat ja nykytila	4
Laadintaprosessin kuvaus	4
Matkailun avainlukuja Satakunnassa	4
Matkailun kehittämisen voimavarat ja rajoitteet	6
Matkailun toimijatasot ja tehtävät	7
Matkailun tulevaisuuden näkymiä	8
Visio ja strategiset kärjet 2030	9
Läpileikkaavat teemat	9
Visio 2030	10
Strategiset kärkiteemat 2019–2030	11
Toimeenpano ja seuranta	14
Yhteenveto	14

LUO OMA elämäyksesi SATAKUNNASSA

SATAKUNTA.fi

SATAKUNNAN MATKAILUN KASVUOHJELMA 2030

Julkaisija: Satakuntaliitto 2019

Teksti: Satakuntaliitto

Taitto: Glad Media

ISBN 978-952-5862-73-7



SATAKUNTALIITTO





ESIPUHE

.....

Satakunnan matkailun kasvuohjelma on Satakunnan matkailutoimijoiden yhteinen viesti ja näkemys siitä, mihin asioihin tulee panostaa Satakunnan matkailuelinkeinon kestävä kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi vuosien 2019–2030 aikana. Matkailun kasvuohjelman tarkoituksena on syventää alueen toimijoiden yhteistyötä ja vuorovaikutusta, vahvistaa yhteistä tahtotilaa alueen matkailuelinkeinon kehittämisessä sekä selkiyttää maakunnan matkailutoimijoiden työnjakoa.

Ohjelmassa määritellään merkittävät strategiset kärkiteemat matkailun toimintaympäristön vahvistamiseksi sekä kestävä kasvun saavuttamiseksi Satakunnassa. Tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan laajaa yhteistyötä, toimijoiden sitoutumista sekä yksityistä ja julkista rahoitusta. Kasvuohjelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös kansallisen matkailustrategian teemat.

Satakunnan maakuntaohjelma 2018–2021 sisältää maakunnan strategiset aluekehittämistavoitteet, joiden tavoitteena on maakunnan kilpailukykyyn ja elinvoiman vahvistaminen. Matkailun kasvuohjelman linjauksilla tuetaan Satakunnan maakuntaohjelmaan 2018–2021 valittujen kehittämisteemojen toimeenpanoa ja maakunnan toimijoiden sitoutumista valittujen tavoitteiden toteuttamiseen. Suuntaviivoja kasvuohjelmalle ovat lisäksi asettaneet Työ- ja elinkeinoministeriön Suo-

men matkailun tiekartta / Suomen matkailustrategia 2019–2028 ja strategiset toimenpiteet 2019–2023 (luonnos), Satakunnan maakuntasuunnitelma ja maakuntakaava, Satakunnan matkailun tavoite- ja toimenpidesuunnitelma 2012, Satakunnan luontomatkailuohjelma 2025 sekä sekä Kestävän matkailun kehittämisen Satakunnan rannikkoalueella – maankäytön suunnittelun näkökulma -raportti.

Maakuntaohjelman keskeisille kehittämisteemoille laaditaan kasvuohjelmat yhteisen tahtotilan ja osaamisprofiilin vahvistamiseksi. Matkailualan kasvun ja kilpailukykyisen toimintaympäristön edistäminen edellyttää toimijoiden yhteistyötä ja sitoutumista sekä osaamisen kehittämistä.

Satakunnan matkailun kasvuohjelma on laadittu Ketteryyttä alueellisiin ohjelmaprosesseihin: Case Satakunnan matkailun kasvuohjelma -hankkeessa, joka on toteutettu Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -rahoituksella. Hankkeen tavoitteena oli kokeilla alueellisessa ohjelmatyössä ketteriä osallistavia menetelmiä sekä kehittää alueelliseen kasvuohjelmatyöhön monistettavia toimintamalleja.

Satakunnan matkailun kasvuohjelma 2030 on laadittu Satakuntaliiton koordinoimana yhteistyönä asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa. Kiitokset kaikille valmisteluprosessissa mukana olleille.

KATJA LAITINEN
vs. aluekehitysjohtaja
Satakuntaliitto

LÄHTÖKOHDAT JA NYKYTILA

Kasvuohjelman lähtökohta on, että matkailuelinkeino Satakunnassa kasvaa, on kannattavaa ja menestyy kilpailussa kotimaisista ja kansainvälisistä matkailijoista. Matkailu toimialana nähdään Satakunnassa potentiaalisena kasvualana, jonka kasvun edellytykset liittyvät matkailualan vaikuttavuuden esilletuomiseen ja arvostuksen nostamiseen, laadukkaiden ja vastuullisesti tuotettujen, kotimaan ja ulkomaan matkailun tarpeet täyttävien matkailupalvelujen kehittämiseen, digitalisaation laajempaan hyödyntämiseen, osaamisen vahvistamiseen ja matkailun ympärivuotisuuden kehittämiseen. Kasvuohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää matkailualan eri toimijatasoilla toimivien sitoutumista sekä yritysten aktiivisuutta kehittää toimintaansa. Kasvuohjelmaa laadittaessa on lisäksi pidetty merkityksellisenä kirkastaa ja selkeyttää matkailun toimijatahojen roolia ja toiminnan asemoitumista osana Satakunnan matkailualan kokonaisuutta.

Matkailu on tasapainoista aluerakennetta vahvistava tekijä. Matkailu on paikkasidonnaista ja alan työpaikkoja ja paikallista kehittämistyötä ei voida pääsääntöisesti siirtää muualle. Matkailu parantaa myös paikallisten asukkaiden palveluja sekä osaltaan myös perusinfrastruktuuria, joka edistää paikallisten asukkaiden viihtyisyyttä sekä mahdollistaa muun elinkeinotoiminnan kehittämisen. Kulttuuriympäristöjen ja -perinnön säilyttämistä tukeva ja kulttuuria arvostava matkailu vahvistaa alueen identiteettiä.

Matkailulla on merkittävä vaikutus kansantalouteen ja työllisyyteen. Matkailu on myös kasvava vientitoimiala, jolla on paljon kerrannaisvaikutuksia muille aloille, kuten rakennus-, kuljetus- ja kaupan alalle sekä elintarviketeollisuudelle. Matkailuviennin kasvu on muuta palveluvientiä nopeampaa. Vuonna 2015 matkailun BKT-osuus oli koko maassa 2,5 prosenttia ja matkailun kokonaiskysyntä oli noin 13,8 miljardia euroa. Matkailu työllisti vuonna 2015 koko maassa lähes 140 000 henkilöä. Matkailu työllistää paljon nuoria.

Matkailussa liiketoiminnan kannattavuudelle on monia haasteita, kuten kausiluonteisuus. Matkailuyritysten on tehtävä suuri osa tuloksesta matkailusesonkien aikana. Kausiluonteisuus on haasteellista myös osaavan henkilökunnan sitouttamisen ja saatavuuden osalta. Matkailussa on paljon kasvumahdollisuuksia ja se tuo vero- ja vientituloja sekä hyvinvointia alueelle.

LAADINTAPROSESSIN KUVAUS

Matkailun nykytilannetta kartoitettiin sekä taustaineistoa kerrytettiin keskustelujen, hankkeen puitteissa toteutettujen nettikyselyn sekä kahden työpajan kautta. Matkailutoimijoille ja -kehittäjille, oppilaitoksille sekä yrittäjien, että rahoittajien edustajille suunnatussa matkailufoorumin työpajatyöskentelyssä 25.2.2019 asiaan perehdyttiin pyramidi ajattelun kautta, jonka huipuksi asetettiin unelmien menestyvä matkailumaakunta 2030. Ryhmissä mietittiin miten tavoitteeseen päästään, mitä eri toimijoita ja toimenpiteitä siihen tarvitaan. 16.4.2019 toteutettiin toinen työpaja kaikille matkailusta kiinnostuneille ja matkailun parissa toimiville.

Työpajaan oli mahdollista osallistua neljässä eri kohteessa (Kankaanpää, Huittinen, Rauma ja Pori) sekä etäyhteydellä. Skype-yhteys mahdollisti osallistujien yhtäaikaista työskentelyn käyttämällä samanaikaisesti selainpohjaista työkalua. Työpajan kysymysten aiheet nousivat osin nettikyselyn vastausten pohjalta ja tarkoitus oli saada tarkennuksia esille tulleisiin matkailun kilpailukyyn ja kasvun osatekijöihin ja ongelmakohtiin.

Matkailun kasvuohjelman laadintaa on ohjannut ydinryhmä (taustalla olleen hankkeen ohjausryhmä), joka koostui Satakuntaliiton, Satakunnan ELY-keskuksen, Satakunnan ammattikorkeakoulun, Satakunnan Matkailuyrittäjät ry:n sekä Kankaanpään kaupungin, VisitPorin ja VisitRauman edustajista.

MATKAILUN AVAINLUKUJA SATAKUNNASSA



Pidemmällä ajanjaksolla (1995 – 2018) tarkasteltuna Satakunnan yöpymismäärissä on tapahtunut pientä kasvua, trendi on ollut tilastojen perusteella hyvin loivasti nouseva. ¹

TOP 10 MAAT MAJOITUSTILASTO 2018 ¹

Maa	kpl	%-osuus
Saksa	11554	20,6 %
Ruotsi	7562	13,5 %
Viro	3494	6,2 %
Britannia	3310	5,9 %
Ranska	3212	5,7 %
Venäjä	2812	5,0 %
Tanska	1948	3,5 %
Puola	1760	3,1 %
Alankomaat	1720	3,1 %
Yhdysvallat (USA)	1610	2,9 %

YÖPYMISET SATAKUNNASSA

KOTIMAISET	2014	2015	2016	2017	2018
Vapaa-ajan yöpymiset, %	58,4	58,2	59	61,2	61,1
Työhön liittyvät yöpymiset, %	40,8	41,6	41	38,8	38,9

ULKOMAISET	2014	2015	2016	2017	2018
Vapaa-ajan yöpymiset, %	26,6	25,0	22,6	17,8	27,1
Työhön liittyvät yöpymiset, %	72,2	74,6	77,4	82,2	72,9

Matkailusta syntyvä kokonaisliikevaihto Satakunnassa oli vuonna 2015 yhteensä noin 338 milj. euroa. (Porin seutu 160,5 milj. €, Rauman seutu 70,3 milj. € ja Pohjois-Satakunta 16,2 milj. €). Jokainen liikevaihtomiljoona matkailussa sai vuonna 2014 aikaan 7,3 htv maakunnassa. Satakunnassa arvion mukaan yksi euro tuo liikevaihtoa muille toimialoille 36 senttiä. Satakunnassa oli vuonna 2012 yhteensä 3 791 matkailun toimipaikkaa ².

Vuonna 2018 julkaistun alueellisen matkailutilinpidon (TEM) mukaan Satakunnassa matkailun arvonlisäyksen osuus BKT:stä vuonna 2015 oli 1,2 % ³, joka oli yli kaksi kertaa suurempi kuin esimerkiksi puuteollisuuden (0,54 %) ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden (0,48 %)

Vapaa-aikaan liittyvien yöpymisten osuudet Satakunnan majoitusvuorokausista ovat nousseet sekä kotimaisten että ulkomaisten matkailijoiden osalta. Ulkomaisten yöpymisten osalta vuosittainen vaihtelu on suurta etenkin työperäisen matkailun puolella johtuen elinkeinoelämän ja teollisuuden tilanteista. Rekisteröityjen majoitustilastojen ulkopuolelle jäävät pienet alle 20:n vuodepaikan majoitusyritykset. Näin ollen majoitustilastot eivät tarjoa kokonaiskuvaa matkailijamääristä alueella ³.

osuudet BKT:sta. Matkailun osuus perushintaisesta BKT:sta Satakunnassa oli lähes samaa luokkaa kuin rahoitus- ja vakuutustoiminnan (1,43 %) tai kustannustoiminnan (1,65 %) ⁴. Koko maassa matkailutoimialat muodostavat 2,5 % BKT:sta (2015). Matkailutoimialat työllistivät vuonna 2015 Satakunnassa 4 450 henkilöä ³.

Matkailutoimialojen työllisyys oli vuonna 2015 Satakunnassa suurempi kuin esimerkiksi elintarviketeollisuus (2 584), kemianteollisuus (1 725) tai paperiteollisuus ja painaminen (1 749) ja lähes samaa kokoluokkaa metallien jalostuksen ja metallituotteiden valmistuksen (pl. koneet ja laitteet) (4 827) kanssa ⁴. Taulukossa vertailua naapurimaakuntiin keskeisten matkailun tunnuslukujen osalta:

MATKAILUN AVAINLUKUJEN VERTAILU NAAPURIMAAKUNTIIN (2015) ³

Lähde: Tilastokeskus

	Satakunta	Varsinais-Suomi	Kanta-Häme	Pirkanmaa	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa
MATKAILUN KOKONAISKYSYNTÄ miljoonaa euroa	227	752	234	763	237	194
Ulkomainen matkailukysyntä miljoonaa euroa	25	115	19	94	141	32
Kotimainen matkailukysyntä miljoonaa euroa	202	637	214	669	223	162
MATKAILUARVONLISÄYKSEN OSUUS BKT:sta, % (perushintaan, sis. työnantajien kulut)	1,2	2,1	1,7	1,7	1,5	1,2
Matkailukysynnän aikaansaama arvonlisäys miljoonaa euroa, sis. työnantajien kulut	80	291	82	254	77	71
MATKAILUTOIMIALOJEN TYÖLLISYYS henkilöitä	4 450	11 300	3 500	12 250	3 000	3 250

Lähteet: 1 Majoitustilasto, Tilastokeskus 2 Matkailutulo ja -työllisyys Satakunnassa, sen seutukunnissa ja Porin seudun kunnissa 2009-2015, Karppinen, Ari & Vähäsantanen, Saku (2016) 3 Alueellinen matkailutilinpito, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 16/2018 4 Aluetilinpito, Tilastokeskus.

MATKAILUN KEHITTÄMISEN VOIMAVARAT JA RAJOITTEET

Osana kasvuohjelmatyötä tunnistettiin Satakunnan toimintaympäristössä matkailualan toimintaympäristön kehittämisen voimavaroja sekä rajoitteita. Voimavaroihin sisältyy maakunnan olemassa olevia vahvuuksia sekä myös mahdol-

lista kehittämispotentiaalia. Rajoitteissa on matkailualan kehittämistä uhkaavia tai hidastavia tekijöitä, mutta myös asioita, joihin voidaan yhdessä löytää ratkaisuja mm. tämän kasvuohjelman linjausten kautta.

VOIMAVAROJA

- Satakunta sijaitsee verrattain lyhyiden kulkumatkojen päässä suurista kasvukeskuksista
- Lyhyet etäisyydet maakunnan sisällä
- Satakuntalaisten matkailualan pienyrittäjien yhteistyö (Visit Satakunta)
- Satakunnan ammattikorkeakoulussa on sekä suomen- että englanninkielistä matkailun tutkimusta johtavaa korkeakoulutusta
- Toisen asteen matkailualan koulutus
- Aito satakuntalaisuus, erityispiirteiden hyödyntäminen markkinoinnissa
- Yhteistyö ja verkostoituminen maakunnassa ja maakuntarajojen yli
- Puhtaus, turvallisuus, hiljaisuus - uudet tuotteistumismahdollisuudet
- Virtuaalitodellisuuden hyödyntäminen matkailussa, tarinat digimuodossa
- Aktiviteettien kehittäminen paikallisuutta ja kohteita hyödyntämällä
- Meri ja merellisyys, merellisen saavutettavuuden parantaminen, kauden pidentäminen esim. syyskuun loppuun
- Nuorten vahva kielitaito
- Satakuntalaisten suosittelut tulla tänne sekä matkailuyritysten toinen toistensa markkinointi
- Suuret ja pienet tapahtumat, tapahtumaosaaminen
- Kansainvälistyminen
- Luonto-/kotimaan matkailun trendikkyys
- Pohjois-Satakunnan kulttuuri ja taide, ainutlaatuinen historia ja yhteisö
- Satakunta (Pori ja Rauma) on mukana Visit Finlandin rannikon ja saaristoalueen suuralue- ja partneriyhteistyössä.
- UNESCO:n maailmanperintökohteet Vanha Rauma ja Sammallahdenmäki
- Kansallispuistot ja Pohjois-Satakunnan, Suupohjan ja Luoteis- Pirkanmaan Geopark brändäys, Suomen mittakaavassa uniikkien luontokohteiden brändäminen kansainvälisille markkinoille
- Ruokamatkailun kehittäminen vahvan elintarviketeollisuuden ja alkutuotannon pohjalta.
- Teollisuuden ja matkailun yhdistäminen (yritysvierailut, showroomit ym.)
- Perhematkailu ja lähimatkailu

RAJOITTEITA

- Yhteisten tavoitteiden ja yhteisen vision puute
- Matkailua ei pidetä varteenotettavana elinkeinona
- Satakuntalainen vaatimattomuus
- Maakunnan tunnettavuus matkailukohteena melko heikko
- Matkailutoimijoiden välisen yhteistyön puutteet ja hajanaisuus
- Maakunnallisen koordinaation puute
- Palvelut, tuotteet ja kohteet heikosti näkyvillä/ostettavissa eri kanavissa
- Fyysisen saavutettavuuden osalta haasteena puutteelliset julkisen liikenteen yhteydet sekä mm. teiden ja ratojen kunto, reitit ja aikataulut
- Digitalisaation hyödyntämisessä kehitettävää
- Resurssointi ja poliittinen päätöksenteko
- Mikroyritysten haasteellista investoida, ottaa riskejä tai osallistua hankkeisiin isompien tavoin
- Vähän matkailukehittäjiä
- Matkailukehittämisen hankepainotteisuus (jatkuvuus)
- Sivutoiminen matkailuyrittäjyys (ei resursseja jatkuvaan kehittämiseen)
- Luontokatastrofien uhka
- Kilpailu resursseista muiden toimialojen kanssa
- Nuorten kiinnostus matkailualan koulutukseen laskenut (korkeakoulut)
- Väestön väheneminen
- Kilpailevat alueet ja maakunnat
- Työvoimapula
- Ilmastomuutos ja sen tuomat ilmiöt
- Lainsäädännön aiheuttamat hidasteet / hankaluudet

MATKAILUN TOIMIJATASOT JA YDINTEHTÄVÄT

MATKAILUALAN YRITYKSET

Vastaavat matkailutuotteiden ja palveluiden myynnistä, markkinoinnista sekä tuotteiden kehityksestä yhteistyössä eri toimialojen yritysten kanssa. Lisäksi matkailuyritykset huolehtivat oman toimintansa kilpailukykyyn ylläpitämisestä ja vahvistamisesta mm. verkostoitumalla, huolehtimalla operatiivisen toimintansa tehokkuudesta ja uudistumiskyvystä sekä henkilöstönsä osaamisesta.

SATAKUNNAN MATKAILUYRITTÄJÄT RY (SATAMAT RY)

Edistää satakuntalaisten matkailuyrittäjien yhteistyötä ja toimii maakunnan matkailuyrittäjien edunvalvojana Satakunnassa. Yhdistys toimii lisäksi yhdyssiteenä Satakunnan alueorganisaatioiden, kuntien ja matkailuyrittäjien välillä. Yhdistyksen toiminnan tavoitteena on lisätä alueen kansallista ja kansainvälistä vetovoimaisuutta ja tunnettuutta matkailualueena sekä valvoa alueen matkailuyritysten yhteisiä etuja.

VALTION ALUEVIRANOMAISET

Satakunnan ELY-keskus hoitaa elinkeinot, työvoima ja osaaminen -tehtäviä. Liikenteen ja infrastruktuurin sekä Ympäristön ja luonnonvarojen vastuualueita koskevat tehtävät hoidetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa, samoin kuin Satakunnan kalatalouspalvelut. Satakunnan ELY-keskuksen tehtäviin kuuluvat mm. yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämispalvelut, maaseutuyrittäjyys ja maaseudun elinvoimaisuus, elinkeinoelämän ja innovaatioympäristön kehittäminen, työmarkkinoiden toiminta ja työllisyys, osaaminen ja kulttuuri sekä maahanmuutto, maahanmuuttajien kotouttaminen ja työllistyminen.

Aluehallintovirasto (AVI) edistää toiminta-alueellaan perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestäväää käyttöä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla.

TUTKIMUS- JA KOULUTUSORGANISAATIOT

Vastaavat matkailun koulutuksesta ja toimivat osaltaan matkailuhankkeiden hallinnoijina sekä alaa koskevan tiedon tuottajina. Hankkeiden kautta kehittävät mm. alan kansainvälistymistä ja yritysten liiketoimintaa sekä aktivoivat yrittäjyyttä ja yritysten verkostoja.

KEHITTÄMISORGANISAATIOT

Kannattavan yritystoiminnan sekä yritysten tukeminen maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla. Matkailuhankkeiden hallinnointi, tiedon tuottaminen alan kehittämisen tueksi, yrittäjien tuki- ja neuvontapalvelut.

KUNNAT JA KAUPUNGIT

Luovat matkailualan kasvua tukevan toimintaympäristön, tukevat matkailun markkinointia sekä kehittämistä yhteistyössä matkailualan toimijoiden kanssa sekä ylläpitävät matkailualueiden infrastruktuuria. Edistävät matkailun toimintaedellytyksiä esim. kaavoituksella, reitistöjen ja infran rakentamisella ja ylläpidolla.

SATAKUNTALIITTO

Satakuntaliitto vastaa aluekehitysviranomaisena maakunnan kehittämiseen liittyvistä tehtävistä. Tehtävät on määrätty maakunnan liitoille alueiden kehittämisestä säädettyssä laissa. Toiminnan tavoitteena on Satakunnan menestys, kilpailukykyyn ja elinvoimaisuuden vahvistuminen. Satakuntaliitto vastaa maakunnan aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja siinä tehtävässään mm. maakuntasuunnitelman, maakuntaohjelman sekä maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman sekä maakuntakaavan laadinnasta. Maakuntaohjelmassa sovitaan kehittämisen yhteisistä tavoitteista. Maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvassa maakuntakaavassa esitetään maakunnan kehittämisen kannalta tärkeät alueidenkäyttötarpeet ja yhdyskuntarakenteen periaatteet. Satakuntaliitto kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ottaen huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet sekä seuraa maakunnan kehitystä ja kehittämistoiminnan vaikuttavuutta. Satakuntaliitto edistää kuntien ja maakuntien välistä yhteistyötä sekä hoitaa tehtäviinsä liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä. Maakunnan kehittämistyötä tehdään yhdessä kuntien, valtion alueviranomaisten sekä laajan sidosryhmäjoukon kanssa. Satakuntaliitto toimii myös aluekehityshankkeiden rahoittajana. Matkailun kasvuohjelma liittyy maakuntaohjelmassa määritettyihin kehittämiskokonaisuuksiin ja täsmentää matkailun osalta maakuntaohjelman linjauksia. Satakuntaliitto kutsuu koolle maakunnallisen matkailufoorumin n. kaksi kertaa vuodessa ja jatkossa seuraa ja edistää kasvuohjelman toimeenpanoa vuosittaisella työsuunnitelmalla.

MATKAILUN ALUEORGANISAATIOT

Alueorganisaatio johtaa alueensa matkailua ja sen kehittämistä. Alueorganisaatio luo alueensa yrityksille mahdollisuudet menestymiseen sekä luo ja rakentaa alueensa imagoa ja matkailubrändiä. Lisäksi alueorganisaatiot toimivat alueen yhteyslinkkinä Visit Finlandin ja yrittäjien välillä sekä toimialueensa matkailutoimijoiden yhteis-

MATKAILUALAN TUTKINTOKOULUTUKSEN TARJOAJAT SATAKUNNASSA

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunnan koulutuskuntayhtymä - Sataedu, Länsirannikon koulutuskuntayhtymä Winnova.

työfoorumina, tiedon välittäjänä ja matkailuneuvojana. Alueorganisaatiot koordinoivat ja kokoavat yhteistyössä yrittäjien kanssa alueen matkailutarjontaa suuremmiksi myyntikelpoisiksi tuotekokonaisuuksiksi sekä organisoivat alueen matkailun yhteismarkkinointia ja varmistavat matkailun palveluketjujen katkeamattoman toiminnan.

VALTAKUNNALLISET TOIMIJA

Metsähallituksen tehtävänä on hoitaa ja käyttää valtion omistamia maa- ja metsäalueita niin, että ne hyödyttäisivät suomalaista yhteiskuntaa mahdollisimman hyvin. Metsähallituksen luontopalveluilla ja UNESCO:n maailman-

perintökohteilla Suomessa on yhteiset kestävän matkailun periaatteet, jotka otetaan huomioon kaikessa omassa toiminnassa sekä yhteistoiminnassa matkailuyrittäjien kanssa. Metsähallitus edistää yhteistyössä kestävää matkailua tukemalla kohteiden arvojen säilymistä ja edistämällä niiden suojelua, minimoimalla ympäristön kuormitusta, vahvistamalla paikallisuutta, edistämällä kohteiden tuottamaa hyvinvointia, terveyttä, paikallistaloudellista kasvua ja työpaikkojen luomista sekä viestii kohteen arvoista ja palveluista.

BUSINESS FINLAND / VISIT FINLAND, TEAM FINLAND

Vastaa yhdessä matkailutoimialan/ tai alueorganisaatioiden kanssa ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun

edistämisestä. Tukee alan yrityksiä ja yritysryhmiä kansainvälisille markkinoille tarkoitettujen matkailupalvelujen kehittämisessä ja markkinoinnissa. Toimii yhteistyössä alan yritysten, muiden vienninedistäjien ja Team Finland -verkoston kanssa. Ohjaa ja neuvoo markkinointi- ja kehityshankkeita yhteistyössä alueorganisaatioiden ja kehittämisorganisaatioiden kanssa.

MUUT MATKAILUTOIMIJAT

Mm. tapahtumajärjestäjät, kulttuuritoimijat, yhteisöt, säätiöt, kolmannen sektorin toimijat:

Vastaavat omista lähtökohdistaan joko matkailupalvelujen tai niiden osien tuottamisesta sekä hoitavat muita matkailulinkeihin vaikuttavia tai sitä tukevia tehtäviä.

MATKAILUN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄ

Globaalit ilmiöt, tapahtumat ja megatrendit ulottavat vaikutuksensa myös Suomeen ja Satakuntaan. Matkailualan tulevaisuuteen vaikuttavat useat muutosilmiöt. Tähän tarkasteluun on nostettu niitä ilmiöitä, jotka ovat viime aikoina nousseet eri yhteyksissä vahvimmin keskusteluun matkailutoimialan keskeisinä muutosajureina. Näillä tulevaisuuden muutosilmiöillä nähdään olevan vaikuttavuutta myös Satakunnan matkailulinkeihin. Muutosilmiöitä tarkasteltaessa on huomioitava myös, että useat ilmiöt ovat samanaikaisia ja ne vaikuttavat myös toisiinsa suoraan ja välillisesti.

- Yritysten globaali toimintaympäristö muuttuu kiihtyvällä tahdilla. Teknologian nopea kehittyminen voi aiheuttaa muutoksia, joita on vaikea ennakoida, mutta jotka voi-

vat hetkessä muuttaa kokonaisten toimialojen ja yhteiskunnan sektoreiden toiminnan. Matkailumarkkinat ovat globaalit ja matkailija voi valita itselleen sopivimman matkailutuotteen mistä päin maailmaa tahansa. Digitalisaatio, robotiikka, tekoäly ja muu teknologiakehitys edelleen muuttavat globaaleja arvo- ja ansaintaketjuja ja Satakunnan tulisi saada oma osansa tästä kehityksestä. Alustatalous, tekoälyohjattu robotisaatio, automaatio ja data-analytiikka matkailussa synnyttää uudenlaisia arvontuotteenkehittäjiä ja uudenlaisia ekosysteemejä.

- Ilmastomuutokseen liittyvän tietoisuuden kasvulla odotetaan olevan vaikutuksia lähi- ja kotimaan matkailun kiinnostuksen lisääntymiseen. Erityisesti nuorempien ikäluokkien kohdalla kotimaan matkailu on yhä useamman valinta. Kasvanut ympäristötietoisuus on myös lisännyt painetta siirtymään lentämisestä vähäpäästöisempiin liikkumisen vaihtoehtoihin. Ilmastomuutoksella ennakoitaan olevan pidemmällä aikavälillä vaikutuksia myös matkailun suuntautumisessa ulkomailta Suomeen.

- Vastuullisuuden ja kestävien arvojen vaikutus matkailijoiden ostopäätöksiin tulee kasvamaan. Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen tuo jatkossa matkailuyrityksille selvää kilpailuetua. Matkailun kehittämisessä tullaan painottamaan aiempaa vahvemmin vastuullisia valintoja. Matkailuyrityksiltä ja -alueilta kaivataan kykyä toimia vastuullisesti luontoa ja kulttuuria vahingoittamatta sekä paikallista kulttuuria että paikallisten hyvinvointia edistäen. Vastuullisissa valinnoissa huomioidaan myös yhdenvertaisuus, sisältäen mm. palvelujen esteettömyyden. Matkailualan kestävä ja vastuullinen kehittäminen sisältää ympäristönäkökulman lisäksi sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset näkökulmat.

- Digitalisaation merkitys matkailuyritysten toiminnassa kasvaa. Digitalisaation myötä yhä useampi matkailuyritys kohtaa jatkossa globaalin kilpailun mahdollisuudet ja haasteet niin liiketoiminnassa kuin osaamisessakin. Näkyvyyteen panostaminen tulee olemaan myös koko ajan tärkeämpää, koska kilpailu kansainvälisistä asiakkaista kovenee. Sen lisäksi, että matkailupalvelujen näkyvyys ja ostettavuus digitaalisissa kanavissa on ensiarvoisen tärkeää, on myös mahdollista kehittää uusia ratkaisuja ja sovelluksia digitaalisten menetelmien käyttöön matkailuyritysten toiminnan ja tuotannon prosessien tehostami-

OECD nostaa vuodelle 2040 neljä matkailun megatrendiä, jotka ovat matkailijamäärien kasvu ja uudet matkailijaryhmät, kestävä matkailun kasvu, uudet mahdollistavat teknologiat sekä liikkumisesta tapahtuvat merkittävät muutokset.

Ennakoitavia lyhyemmän aikavälin muutoksia tulevat olemaan ympäristötietoisuuden lisääntyminen, luonnon ja hyvinvoinnin pohjalle rakentuvien palvelukokonaisuuksien lisääntyminen, uudet nousevat matkailijakohderyhmät, pienempien matkailukohteiden nouseminen, esteettömän matkailun korostuminen, paikallisen ruuan nostaminen sekä markkinointiviestinnän keinojen muutokset.

(TEM:n Matkailun toimialaraportti, 2019)

sessä. Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää ymmärrystä digitalisaation mahdollisuuksista, uudistumista ja osaamisen vahvistamista.

- Osaavan työvoiman saatavuus voi tulla tulevaisuudessa esteeksi matkailuyritysten kasvamisen ja kehittymisen tielle. Ongelmana on mm. toiminnan sesonkiluonteisuus. Matkailualan koulutuksen saatavuus ja monipuolisuus sekä työvoiman ammatillinen ja alueellinen liikkuvuus ovat keskeisiä tekijöitä.

- Matkailun ympärivuotisuuden lisääminen on matkailualan suurimpia haasteita. Ympäri vuoden jatkuvalla toiminnalla olisi mahdollista parantaa kannattavuutta ja

alan taloudellista kestävyyttä. Lisäksi osaavan työvoiman saatavuuden ja sitouttamisen osalta ympärivuotisuus on hyvin ratkaiseva tekijä. Sesonkien tasaaminen ja matkailukauden pidentäminen tasaisivat matkailuyritysten tulovirtoja ja vahvistaisivat investointihalukkuutta ja -mahdollisuuksia.

- Liikenneyhteyksien toimivuus ja matkaketjujen sujuvuus ovat keskeisiä matkailun tulevaisuuden kannalta. Matkustaminen edullisimmilla, vaihtoehtoisilla kulkutavoilla saat-
taa lisääntyä. Saavutettavuuden kehittämiseen tarvitaan edelleen uusia avauksia. Koko matkaketjun toimivuus lähtöpisteestä kohteeseen ja takaisin tulee olla kehittämisen kohteena.

VISIO JA STRATEGISET KÄRJET 2030

Kasvuohjelman laadinnassa on tunnistettu Satakunnan matkailuelinkeinon kasvun ja kilpailukyvyn kannalta strategisesti merkittävimpiä teemoja, joiden nähdään olevan ratkaisevassa roolissa matkailualan tulevaisuuden myönteisen kehityskulun kannalta. Näiden pohjalta on määri-

tetty Satakunnan matkailun kasvuohjelmalle visio 2030, strategiset kärkiteemat sekä niiden vaikuttavuustavoitteet. Ohjelmassa on tunnistettu myös neljä läpileikkaavaa teemaa, joilla on vaikuttavuutta kasvuohjelman kaikissa strategisissa teemoissa.

LÄPILEIKKAAVAT TEEMAT

Matkailun kasvuohjelman laadinnassa on tunnistettu neljä laajempaa matkailun kasvun ja kilpailukyvyn edistämiseen kytkeytyvää teemaa, jotka on nostettu kasvuohjelman läpileikkaaviksi teemoiksi.

Satakunnan maakuntaohjelmassa 2018–2021 on tunnistettu samat läpileikkaavat sisällölliset teemat, jotka ovat relevantit myös laajemmin alueen temaattisissa kehittämiskokonaisuuksissa.

VASTUULLISUUS

Kestävän kehityksen huomiointi on matkailun kasvun edellytys. Vastuullisuuden ja kestävien arvojen vaikutus matkailijoiden ostopäätöksiin kasvaa. Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen tuo jatkossa matkailuyrityksille selvää kilpailuetua. Näihin periaatteisiin sisältyy ekologisen kestävyuden rinnalla myös sosio-kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä toiminta. Matkailun kehittämisessä tullaan

painottamaan aiempaa vahvemmin vastuullisia valintoja. Matkailuyritysten ja alueiden tulee toimia vastuullisesti luontoa ja kulttuuria vahingoittamatta sekä paikallista kulttuuria että paikallisten hyvinvointia edistäen. Vastuullisiin valintoihin liittyy myös uudenlaiset liikkumisen ja kuljetusten ratkaisut sekä yhdenvertaisuuden edistäminen mm. esteettömyyden kehittäminen matkailussa.

DIGITALISAATIO

Digitalisaation merkitys matkailuyritysten toiminnassa kasvaa. Matkailupalvelutuotteiden tarjonta pitää saada kanavoitua näkyville oikeisiin jakelukanaviin siten, että matkailijat saavuttavat sen ja tekevät ostopäätöksiä. Sen lisäksi, että matkailupalvelujen näkyvyys ja ostettavuus digitaalisissa kanavissa on tärkeää, on myös mahdollista kehittää uusia ratkaisuja ja sovelluksia digitaalis-

ten menetelmien käyttöön matkailuyritysten toiminnan ja tuotannon prosessien tehostamisessa. Satakunnassa on vahvaa automaation, data-analytiikan ja tekoälyn osaamista, jota voisi hyödyntää myös matkailuelinkeinon kehittämisessä. Satakunnalla olisi mahdollisuus olla edelläkävijöiden joukossa uusien ratkaisujen ja sovellusten käyttöönotossa.

KANSAINVÄLISTYMINEN

Matkailutuloa voidaan kasvattaa tuottamalla korkeakatteisia lisäarvopalveluita kansainvälisille ja kotimaisille matkailijoille. Kansainvälisille markkinoille pääseminen vaatii kuitenkin pitkäjänteistä työtä ja resursseja. Tulokset näkyvät vasta pidemmällä aikavälillä. Globalisaatiokehitys, digitalisaatio ja globaali alustatalous tuovat matkailualalle paljon uusia mahdollisuuksia olla mukana ja kilpailla kansainvälisillä markkinoilla, mutta edellyttävät matkailualan toimijoilta uudistumista ja uutta osaamista. Näkyvyyteen panostaminen tulee olemaan myös koko ajan tärkeämpää, koska kilpailu

kansainvälisistä asiakkaista kovenee. Erottautuminen kansainvälisillä markkinoilla vaatii vahvaa yhteistyötä maakunnan toimijoiden kesken, yhteiset tavoitteet ja kärkiteemat, kohderyhmämäärittelyt sekä kohderyhmien tarpeiden ymmärtäminen ovat merkittävässä asemassa. Lisäksi Satakunnassa tulee jatkaa tuotteistamistyötä sekä yritysten kansainvälistymisvalmiuksien vahvistamista. Vaikka ulkomaalaisten matkailun odotetaan kasvavan kotimaanmatkailua nopeammin, ovat kotimaasta tulevat matkailijat yhä eniten matkailutuloa tuottava kohderyhmä.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Osaavan työvoiman saatavuus sekä yritysten henkilöstön osaaminen sekä osaamistarpeen ennakointi ovat maakunnan matkailun kestävä kasvun perustekijöitä. Kansainvälistyminen, digitalisaation hyödyntäminen ja vastuullisen matkailun kehittäminen vaativat uudenlaista osaamista, monipuolisia koulutuspolkuja ja osaamisen jatkuvaa päivittämistä. Matkailuala on suuri työllistäjä. Digitalisaation ja uusien teknologioiden käyttöönottoamisesta huolimatta matkailu työvoimavaltaisena palvelualana tulee tarvitsemaan tulevaisuudes-

sakin moniosaajia, joilla on hyvät ammatilliset valmiudet ja kykyä vaativien asiakkaiden palvelemiseen. Maakunnan matkailun osaamisprofiilin vahvistamisessa tutkimus- ja koulutusorganisaatioilla on vahva rooli ja alan tutkinto- sekä täydennyskoulutuksen vetovoimasta tulee jatkossakin huolehtia. Kehittämistoimijoiden, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden sekä matkailuyritysten maakunnallista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tulee lisätä osaamisen vahvistamiseksi.

Visio
2030

Satakunta on helposti saavutettava, tunnettu ja arvostettu matkailualue, joka houkuttelee monipuolisella sekä laadukkaalla, vastuullisesti tuotetulla matkailutarjonnallaan kotimaisia ja kansainvälisiä matkailijoita ympäri vuoden. Alueen matkailutoimijoiden yhteistyö on tuloksellista, työnjako on selkeä ja sitoutuminen yhteisiin toimialan kehittämisen tavoitteisiin ja visioon on vahvaa. Matkailuun liittyvää osaamista vahvistetaan jatkuvasti. Matkailun parissa toimivat tukevat toisiaan, työtä tehdään ylpeydellä, itseensä ja asiaansa uskoen.

A. MATKAILUN HUOMIOIMINEN

elinvoimaisuutta ja työllisyyttä EDISTÄVÄNÄ ELINKEINONA SATAKUNNASSA

Matkailu on elinkeino, jolla on merkitystä koko maakunnan talouteen, se työllistää merkittävän määrän ihmisiä sekä aikaansaa moninaisia kerrannaisvaikutuksia myös muille elinkeinoille. Alan arvostuksen ja profiilin nostoon voivat vaikuttaa kaikki maakunnan toimijat. Matkailun ja muiden elinkeinojen yhteistyö edistää alan vaikuttavuutta.

Tiedolla johtamisen merkitys matkailualan osalta kasvaa. Tarvitaan ajantasaista tietoa alan kehityksestä osaamis- ja kehittämistarpeiden ennakointiin sekä päätöksenteon tueksi. Maakunnan matkailun osaamisprofiiliin vahvistamisessa tutkimus- ja koulutusorganisaatioilla on vahva rooli ja alan tutkimus- sekä täydennyskoulutuksen vetovoimasta tulee jatkossakin huolehtia. Matkailu luo monipuolisempia ja laadukkaimpia palveluita myös paikallisille

asukkaille. Matkailun toimintaedellytyksiä sekä myös asuinympäristön viihtyisyyttä ja toimivuutta tukee laadukas ja toimiva, julkisesti ylläpidetty perusinfrastruktuuri. Saavutettavuus eri kulkuvälineillä on merkittävässä roolissa tavoiteltaessa niin kotimaisia kuin kansainvälisiäkin matkailijoita.

VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Tavoitteena on, että matkailun asema ja arvostus alueiden elinvoimaisuutta ja hyvinvointia edistävä elinkeinona vahvistuu, matkailun työllistävä vaikutus kasvaa ja tarjolla on monipuolista matkailualan koulutusta sekä riittävästi osaavaa työvoimaa.

Seurantamittarit mm. matkailutoimialojen työllisyys (hlöä), matkailun toimipaikkojen määrä (kpl), matkailualan koulutus- tarjonta eri koulutusasteilla, kerrannaisvaikutukset sekä yrityksiin syntyvään liikevaihtoon että henkilötyövuosiin

STRATEGISET LINJAUKSET

1. Matkailualan taloudellisia vaikutuksia sekä vaikutuksia kuntien ja alueen elinvoimaisuuteen korostetaan ja tuodaan entistä vahvemmin esille. (Keskeisiä vastuutahoja: kunnat, alueorganisaatiot, Satakuntaliitto, tutkimus-, kehittämis- ja koulutusorganisaatiot, matkailuyritykset, Satakunnan matkailuyrittäjät ry, muut matkailutoimijat)
2. Seurataan ja kootaan ajantasaista tietoa matkailualan kehityksestä koulutus- sekä kehittämistarpeiden ennakointiin ja edunvalvonnan sekä päätöksenteon tueksi. (Keskeisiä vastuutahoja: tutkimus-, kehittämis- ja koulutusorganisaatiot, Satakuntaliitto, ELY-keskus)
3. Huolehditaan matkailualan koulutustarjonnan monipuolisuudesta osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi matkailuelinkeinon eri tehtäviin. (Keskeisiä vastuutahoja: koulutusorganisaatiot, kunnat)
4. Tarkastellaan matkailun kehittämis-, osaamis- ja työvoimatarpeita jatkuvana ennakointiprosessina ja ryhdytään niiden edellyttämiin toimenpiteisiin. Monipuolistetaan mahdollisuuksia joustavaan osaamisen kehittämiseen tutkinto- ja osatutkinto- koulutuksessa kaikilla koulutusasteilla, oppisopimuskoulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa. Yritysten osaamistarpeisiin voidaan tehokkaimmin vastata lyhytkestoilla ja työelämä-

lähtöisillä koulutuksilla. (Keskeisiä vastuutahoja: tutkimus- ja koulutus- ja kehittämisorganisaatiot, ELY-keskus, Satakuntaliitto)

5. Korostetaan edunvalvonnan tärkeyttä matkailuelinkeinon toimintaedellytykset mahdollistavan keskeisen perusinfrastruktuurin ylläpidon ja uudistamisen sekä toimivien liikenneyhteyksien osalta. (Keskeisiä vastuutahoja: matkailuyritykset, Satakunnan Matkailuyrittäjät ry, alueorganisaatiot, kunnat, Satakuntaliitto)
6. Huomioidaan matkailualan toimintaedellytykset alueellisissa ja paikallisissa strategioissa ja päätöksenteossa. (Keskeisiä vastuutahoja: kunnat, alueorganisaatiot, rahoittajat, ELY-keskus, Satakuntaliitto)
7. Kiinnitetään huomiota maankäytön suunnittelussa ja muissa toimenpiteissä matkailualueiden viihtyisyyteen, toimivuuteen ja saavutettavuuteen. (Keskeisiä vastuutahoja: kunnat, ELY-keskus, Satakuntaliitto)
8. Tavoitellaan uusia matkailuinvestointeja alueelle ja huolehditaan valmiuksista reagoida nopeasti esim. lupaprosessien osalta, mikäli uusia investointeja olisi tulossa. (Keskeisiä vastuutahoja: kunnat, yritykset, kehittämisorganisaatiot)

B. MATKAILUELINKEINON *kannattavuuden ja vastuullisuuden* SEKÄ KESTÄVÄN KASVUN EDISTÄMINEN

Tavoitteena on, että Satakunnassa on tarjolla ympäri vuoden houkuttelevia matkailupalveluja ja tapahtumia eri kohderyhmille ja matkailijamäärät sekä matkailutulo kasvavat. Sesonkien tasaaminen ja matkailukauden pidentäminen edistävät matkailuyritystoiminnan kannattavuutta.

Valittuihin kärkiteemoihin ja kärkikohteisiin kytkeytyvä pitkäjänteinen, koordinoitu markkinointi oikeille kohderyhmille ja kohdemarkkinoille on ratkaisevan tärkeää. Digitaaliset kanavat tulevat olemaan entistä merkittävämmässä roolissa. Matkailupalvelujen ostettavuus tulee olla helppoa ja vaivatonta. Lisäksi matkailuyritysten on mahdollista saavuttaa kustannushyötyjä uuden teknologian käyttöönotosta sekä digitalisaation hyödyntämisestä tuotanto- ja jakeluprosessissa soveltuvin osin.

Kansallisella tasolla ulkomaalaisten matkailun odotetaan kasvavan suomalaisten kotimaan matkailua nopeammin. Kotimaan matkailulla on kuitenkin keskeinen asema Satakunnan matkailussa, kotimaan kysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä vuonna 2015 oli lähes 90 % ja osuuteen ei ole tullut suuria muutoksia (koko maassa noin 70 %).

Lähimatkailun ja paikallisuuden arvostuksen nousun ja ilmasto- ja ympäristötietoisuuden kasvun arvioidaan edelleen lisäävän kotimaan matkailun hou-

kuttelevuutta. Matkailualalla tulee olla riittävästi osaamista toimia vastuullisesti luontoa, kulttuuria ja kulttuuriympäristöä vahingoittamatta sekä paikallista kulttuuria että paikallisten hyvinvointia edistäen. Lisäksi matkailualan toimijoiden ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvää osaamista tulee vahvistaa (esim. mahdolliset sään ääri-ilmiöt tulee ottaa huomioon turvallisuusasioissa).

Kansainvälisen matkailun lisääminen on pitkäjänteistä työtä, jota tulee jatkaa. Kansainvälisille markkinoille pääseminen edellyttää strategisia valintoja kohdemarkkinoiden ja kärkiteemojen ja -tuotteiden osalta sekä vaatii jatkuvuutta toimenpiteiltä ja resursseilta. Tulokset näkyvät pidemmällä aikavälillä. Kasvua odotetaan syntyvän myös matkailun ja muiden alojen (esim. luovat alat, hyvinvointiteknologia, tekoäly, virtuaalitodellisuus, automaatio, data-analytiikka) rajapinnassa tapahtuvan yhteistyön ja innovaatiotoiminnan tuloksena.

VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Tavoitteena on, että kotimaan ja kansainvälisten matkailijoiden määrät ja matkailutulo kasvavat Satakunnassa.

Seurantamittarit mm. majoitustilasto: yöpymiset asuinmaittain (kpl), matkailun aluetilinpito: matkailun kokonaiskysyntä (€), matkailualan kokonaisliikevaihto (€), vastuullista matkailua edistävät toimenpiteet

STRATEGISET LINJAUKSET

9. Jatketaan matkailun tuotekehitystyötä kilpailukykyisen, laadukkaan, ympärivuotisen kotimaan ja kansainvälisen kysynnän tarpeiden mukaisen matkailutuotetarjonnan varmistamiseksi yhteistyössä matkailuyritysten, kehittämis- ja alueorganisaatioiden kanssa. (Keskeisiä vastuutahoja: matkailuyritykset, alueorganisaatiot, kehittämis- ja koulutusorganisaatiot)

10. Käytetään monipuolisesti erilaisia perinteisiä ja digitaalisia jakelukanavia satakuntalaisten matkailutuotteiden ja -palvelujen myynnin edistämiseksi ja ostettavuuden parantamiseksi. Vahvistetaan yritysten osaamista sopivien jakelukanavien valinnassa. (Keskeisiä vastuutahoja: matkailuyritykset, Satakunnan Matkailuyrittäjät, alueorganisaatiot, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot)

11. Edistetään yhteistyössä toteutettavia monikanavaisia markkinointitoimia ja toteutetaan yhteisiä toimenpiteitä matkailun kehittämistyössä sekä

markkinoinnissa. (Keskeisiä vastuutahoja: matkailuyritykset, Satakunnan Matkailuyrittäjät, alueorganisaatiot, kunnat, kehittämisorganisaatiot)

12. Huolehditaan yrittäjien tuki- ja neuvontapalvelujen saatavuudesta sekä yrittäjien tukemisesta mm. jakelukanavien valinnassa, tuotekehityksessä ja kansainvälistymisessä matkailuyritysten kasvun tukemiseksi ja kannattavuuden lisäämiseksi. (Keskeisiä vastuutahoja: alueorganisaatiot, kehittämis- ja koulutusorganisaatiot, Business Finland / Team Finland)

13. Kehitetään matkailupalvelujen vastuullista ja kestävää kehittämistä ja tuottamista, matkailupalvelujen esteettömyyttä, koko matkaketjun turvallisuutta, laatua, digitalisoitumista sekä näihin liittyvää osaamista sekä kansainvälistymisvalmiuksia. (Keskeisiä vastuutahoja: alueorganisaatiot, matkailuyritykset, tutkimus-, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot)

C. SATAKUNNAN MATKAILUELINKEINON

kasvun ja kilpailukyvyyn edistäminen

VAHVISTAMALLA YHTEISTYÖTÄ SEKÄ SITOUTUMISTA YHTEISIIN TAVOITTEISIIN

Alueen vetovoimaisuuden ja tunnettuuden konkreettiseen vahvistamiseen tarvitaan matkailuun liittyvän yhteistyön ja toimenpiteiden tiiviimpää maakunnallista koordinaatiota, hyviä yhteyksiä kansalliseen matkailun kehittämiseen sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

Matkailutoimijoiden selkeä ja yhdessä hyväksytty työnjako vahvistaa toimialan yhtenäisyyttä ja yhteistyötä sekä parantaa alan kehittämisedellytyksiä. Lisäksi edellytetään kykyä ja uskallusta erottua alueellisten vahvuuksien ja erityispiirteiden pohjalta, pitkäjänteisyyttä sekä riittäviä resursseja alueen kehittämis- ja markkinointiponnisteluihin, jotta satakuntalaiset kohteet pysyvät mukana kilpailutaessa kotimaisista ja ulkomaisista matkailijoista. Satakunnan matkailun kilpailukyvyyn edistämiseen tarvitaan matkailutoimijoiden yhteistyötä ja verkostoitumista maakunnallisesti, maakuntien välillä sekä

kansainvälisesti. Matkailun maakunnallista kehittämistä vahvistaa eri toimijoiden vahvuuksien tunnistaminen ja niistä löytyvät mahdolliset synergiat. Yhteistyö muiden toimialojen kanssa voi luoda mahdollisuuksia uusien avausten kehittämiseen matkailussa. Matkailuelinkeinon kasvun ja kilpailukyvyyn kannalta merkittävässä roolissa on rahoituksen ja resurssien saatavuus ja pysyvyys.

VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Tavoitteena on edistää maakunnan tunnettuutta ja vetovoimaa sekä alueen matkailutoimijoiden yhteistyötä ja sitoutumista yhteisten tavoitteiden edistämiseen.

Seurantamittarit mm. matkailualan kehittämishankkeet (kpl, €), matkailun kasvuohjelman toimeenpanoa seurataan työsuunnitelman laadinnan ja päivittämisen yhteydessä (toteutetut toimenpiteet)

STRATEGISET LINJAUKSET

14. Vahvistetaan Satakunnan tunnettuutta ja vetovoimaisuutta monipuolisen matkailutarjonnan alueena ja lisätään tietoisuutta Satakunnan matkailukohteista ja -palveluista ja tapahtumista maakunnan sisällä, kansallisesti sekä kansainvälisesti ja vahvistetaan niiden näkyvyyttä monikanavaisesti. (Keskeisiä vastuutahoja: kaikki matkailutoimijatasot)

15. Vahvistetaan matkailun kehittämisen maakunnallista koordinaatiota, yhteyksiä kansalliseen matkailun edistämistyöhön sekä kaikkien osapuolten yhteistyötä ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja päämääriin matkailuelinkeinon kilpailukyvyyn lisäämisessä ja elinkeinon kehittämisessä. (Keskeisiä vastuutahoja: kunnat, Satakuntaliitto, alueorganisaatiot, kehittämis- ja koulutusorganisaatiot, matkailuyritykset, muut matkailutoimijat)

16. Hyödynnetään olemassa olevia kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja ja hakeudutaan mukaan uusiin verkostoihin kansainvälisen matkailun edistämiseksi ja esim. rahoituksen hakemisessa kansainvälisistä rahoitusohjelmista. (Keskeisiä vastuutahoja: alueorganisaatiot, tutkimus-, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot, ELY-keskus / Team Finland, Satakuntaliitto, kunnat, matkailuyritykset, muut matkailu toimijat)

17. Vahvistetaan matkailualan yritysten, matkailualalla toimivien yhteisöjen, kuntien, alueorganisaatioiden sekä tutkimus-, kehittämis- ja koulutusorganisaatioiden yhteistyötä ja verkostoitumista sekä yhteistyötä muiden toimialojen kanssa osaamisen vahvistamiseksi, tiedon jakamiseksi ja uusien avauksien kehittämiseksi. (Keskeisiä vastuutahoja: tutkimus-, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot, ELY-keskus / Team Finland, Satakuntaliitto, kunnat, yritykset, muut matkailutoimijat)

18. Määritetään yhteiset tavoitteet, analysoidaan kärkeemat, kohderyhmät ja kohdemarkkinat sekä yhteismarkkinointimahdollisuudet matkailun kasvuohjelman työsuunnitelmassa, joka päivitetään 1-2 vuoden välein yhteistyössä maakunnan matkailutoimijoiden kanssa. (Keskeisiä vastuutahoja: Satakuntaliitto / Satakunnan matkailufoorumi)

19. Työnjaon selkiyttämiseksi määritellään kunkin toimijan/toimijaryhmän roolit ja osaamisvahvuudet matkailun toimintakentässä, päivitetään tiedot 1-2 vuoden välein kasvuohjelman työsuunnitelmasa, joka laaditaan yhteistyössä maakunnan matkailutoimijoiden kanssa. (Keskeisiä vastuutahoja: Satakuntaliitto / Satakunnan matkailufoorumi)

TOIMEENPANO JA SEURANTA

Matkailun kasvuohjelman kärkiteemoihin sisältyvien tavoitteiden toteuttamiseen laaditaan ja päivitetään 1-2 vuoden välein työsuunnitelma ja tavoitteiden toteutusta tullaan seuraamaan Satakuntaliiton koordinoimalla matkailufoorumilla sekä seurantakyselyillä.

Työsuunnitelmassa määritellään tarkemmin yhteiset tavoitteet, analysoidaan kärkiteemat, kohderyhmät ja kohdemarkkinat sekä yhteismarkkinointimahdollisuudet. Lisäksi työsuunnitelmassa päivitetään maakunnan matkailutoimijoiden ja -toimijaryhmän roolit ja osaamisalueet matkailun toimintakentässä sekä tunnistetaan matkailualan osaamistarpeet.

YHTEENVETO

Satakunnan matkailun kehittämistä linjattiin viimeksi vuonna 2012 valmistuneessa matkailun tavoite- ja toimenpideohjelmassa. Satakunnan matkailun kasvuohjelma 2030 laadittiin, koska oli tarve päivittää matkailualan tilanne maakunnassa tunnistamalla toimialan kasvun näkökulmasta ratkaisevassa asemassa olevia paikallisia, alueellisia ja kansallisia voimavaroja ja rajoitteita, tarkastella muutosilmiöitä sekä selkeyttää eri sidosryhmien roolia sekä alueellista työnjakoa matkailuelinkeinon kilpailukyvyyn vahvistamiseksi ja kasvun mahdollistamiseksi.

Kasvuohjelman lähtökohtana on, että matkailuelinkeino Satakunnassa kasvaa, on kannattavaa ja menestyy kilpailussa kotimaisista ja kansainvälisistä matkailijoista. Kasvuohjelman kärjiksi nousivat matkailuelinkeinon kasvun ja kilpailukyvyyn kannalta strategisesti merkittävimmiksi tunnistetut teemat, joiden nähdään olevan ratkaisevassa roolissa matkailualan tulevaisuuden myönteisen kehityskulun kannalta Satakunnassa. Matkailu toimialana nähdään Satakunnassa potentiaalisena kasvualana, jonka kasvun edellytykset liittyvät matkailualan vaikuttavuuden esilletuomiseen ja arvostuksen nostamiseen, laadukkaiden ja vastuullisesti tuotettujen, kotimaan ja ulkomaan matkailun tarpeet täyttävien matkailupalvelujen kehittämiseen, digitalisaation laajempaan hyödyntämiseen, osaamisen vahvistamiseen ja matkailun ympärivuotisuuden kehittämiseen.

Erityisen merkityksellisenä kasvuohjelman laadintaan osallistuneet matkailualan toimijat nostivat matkailuelinkeinon huomioimisen elinvoimaisuutta ja työllisyyttä edistävänä elinkeinona Satakunnassa. Lisäksi matkailun kannalta tärkeää on vahvistaa maakunnan tunnettua ja vetovoimaa sekä matkailuelinkeinon kannattavuutta ja vastuullisten valintojen tekemistä. Matkailuelinkeinon kasvun ja kilpailukyvyyn vahvistamisen edellytyksenä nähdään olevan entistä vahvempi yhteistyö sekä matkailutoimijoiden sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin.

Kasvuohjelman toteuttamiseen tarvitaan laajaa yhteistyötä sekä yksityistä ja julkista rahoitusta. Kasvuohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää matkailualan eri toimijatasoilla toimivien sitoutumista, rohkeutta uudistaa toimintamalleja sekä aktiivisuutta kehittää toimintaansa. Yhteistyö voi vahvistua vain yhteistyötä tekemällä ja siinä onnistumalla.

*“Yhteen hiileen
tarttis osata
paremmin puhalttaa”*

Anonyymi vastaaja kasvuohjelman kyselyssä





LUO OMA
elämäksesi
SATAKUNNASSA

*"Kaikki pyörät pyörrien
samaa suuntaan!"*

Anonyymi vastaaja kasvuohjelman kyselyssä



SATAKUNTALIITTO